

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 558/2017-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. mája 2018 v konaní o prijatej sťažnosti [REDACTED], toho času [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, advokátska kancelária, Záhoracká 1898/11/A, Malacky, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 374,81 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiatjeden centov) na účet právneho zástupcu JUDr. Petra Schmidla, advokátska kancelária, Záhoracká 1898/11/A, Malacky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 558/2017-11 z 8. novembra 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Pp 144/2010 zo 16. decembra 2010 podmienenečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 T 4/2000 z 19. apríla 2000 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 To 31/2000 zo 16. januára 2001 pre trestný čin vraždy spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinný do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon č. 140/1961 Zb.“) vo výmere 15 rokov, pričom sťažovateľovi určil skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017 bolo

vyslovené, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neosvedčil a zvyšok trestu odňatia slobody v trvaní 3 rokov, 4 mesiacov a 24 dní vykoná. Krajský súd napadnutým rozhodnutím podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov zamietol sťažovateľom podanú sťažnosť voči uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3.1 Sťažovateľ v podanej sťažnosti vo všeobecnej rovine konštatoval, že „*Ako hlavný dôvod neudržateľnosti rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne z ústavného hľadiska je v danom prípade porušenie základného práva na súdnu ochranu, do obsahu ktorého patrí aj právo každého na to, aby rozhodnutie súdu, ktorý rozhoduje v jeho veci, bolo riadne odôvodnené v súlade so zákonom. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti viackrát vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. V danom prípade Krajský súd v Trenčíne svoje rozhodnutie, ktorým sťažnosť sťažovateľa zamietol, neodôvodnil vecne správne, a to preto, lebo sa v dostatočnej miere nevysporiadal so všetkými, sťažovateľom namietanými právnymi skutočnosťami, ktoré spočívali v nesprávnej právnej aplikácii príslušných zákonných ustanovení.*“.

3.2 V konkrétnostiach poukázal na to, že «*Sťažnostný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že sa stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu, ktorý ale nerozhodoval v sťažovateľovej veci podľa § 64 ods. 3 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005, lebo je pre neho priaznivejší.*

Je potrebné v prvom rade poukázať na to, že súd prvého stupňa porušil zákon, keď opomenul prechodné ustanovenie § 437 ods. 3 súčasného Trestného zákona, podľa ktorého sa pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo rozhodovaní o podmienenom upustení od výkonu zvyšku trestu u trestov uložených pred účinnosťou tohto zákona postupuje podľa doterajších predpisov. Okrem toho platí zásada, že pri rozhodovaní v otázkach týkajúcich sa trestu je potrebné postupovať podľa zákona, ktorý je pre odsúdeného priaznivejší. Sťažnostný súd

v tejto súvislosti uviedol: „ustálená súdna prax bola však taká, že pokiaľ bolo voči odsúdenému vedené trestné stíhanie, táto prekážka sa považovala za zavinenie na strane odsúdeného a súd o jeho osvedčení alebo neosvedčení mohol rozhodnúť aj po uplynutí tejto ročnej doby“. Tento právny názor bol však prekonaný judikatúrou (R 71/1999), a teda z hľadiska ústavnej zásady prezumpcie neviny sa vyžaduje, aby OčvTK a súdy vytvárali objektívnu situáciu právnej istoty. Ak sa trestné stíhanie pre trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe neskončilo v lehote podľa § 64 ods. 3 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005, platí zákonná fikcia osvedčenia vyplývajúca z tohto ustanovenia iba vtedy, ak odsúdený nezaviniť, že OčvTK nemohli v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnúť o jeho neosvedčení. Pokiaľ sťažnostný súd dôvodí, že v prípadoch odsúdenia občana SR v iných štátoch Európskej únie a výkonu trestu odňatia slobody v týchto štátoch by to mohlo byť takýmto zavinením odsúdenej osoby, poukazujeme na ustálenú judikatúru (R28/1987, R9/1989), podľa ktorej, to, že sa odsúdený zdržiava v cudzine, nemôže brániť tomu, aby uplynula jednoročná lehota podľa § 64 ods. 3 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005 a ďalej, pokiaľ sa podmienene odsúdený (podmienene prepustený) v priebehu skúšobnej doby nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, táto okolnosť sama o sebe nezakladá jeho vinu na tom, že súd do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol o jeho osvedčení, resp. o jeho neosvedčení.

Vo vzťahu k odôvodneniu uznesenia sťažnostného súdu, ktoré sa týka rozhodovania podľa § 68 ods. 4 súčasného Trestného zákona, poukazujeme na to, že ani na takýto postup súdu prvého stupňa nebol dôvod, keďže sťažovateľ sa dostal na územie SR dňa 01.12.2016 a jednoročná lehota od skončenia skúšobnej doby uplynula dňa 16.12.2016. Okrem toho prvostupňový súd mohol na základe odpisu z registra trestov zistiť d'aleko skôr, teda v priebehu roka 2015, že bol sťažovateľ odsúdený v Rakúskej republike a následne mohol požiadať ministerstvo spravodlivosti SR o zabezpečenie jeho dočasného odovzdania na územie SR v zmysle príslušných ustanovení § 549 Tr. poriadku.».

4. Sťažovateľ v petite podanej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd „prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie, po prejednaní veci sťažnosti vyhovel a nálezom vyslovil:

1.) Uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23Tos/90/2017-140 zo dňa 08.08.2017 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

2.) Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23Tos/90/2017-140 zo dňa 08.08.2017 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

3.) Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 374,81 Eur...“.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania. Za krajský súd jeho predseda listom sp. zn. Spr 281/17 z 12. decembra 2017 a právny zástupca sťažovateľa listom z 24. januára 2018.

5.1 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení uviedol:

“K podanej sťažnosti sťažovateľa v zmysle ust. § 31 ods. 2 Zák. č. 38/1993 Z.z. uvádzam, že krajský súd zotrváva na stanovisku, ktoré z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva a poukazujem na vyjadrenie predsedu senátu JUDr. Františka Kováča, ktorý k podanej sťažnosti uviedol, cit.: Sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len sťažovateľa) zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, ktorú Ústavný súd SR uznesením z 8. novembra 2017 č. k. I. ÚS 558/2017-16 prijal na ďalšie konanie a v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom v konaní vedenom Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 23Tos/90/2017 zo dňa 8. augusta 2017 považujem za neopodstatnenú a navrhujem ju zamietnuť z nasledovných dôvodov:

Nesúhlasím s námietkou sťažovateľa, ktorý ako hlavný dôvod neudržateľnosti rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne z ústavného hľadiska uvádza porušenie základného práva na súdnu ochranu, do obsahu ktorého patrí aj právo každého na to, aby rozhodnutie súdu, ktorý rozhoduje v jeho veci, bolo riadne odôvodnené v súlade so zákonom a tiež, že súdy rozhodujúce v jeho veci postupovali podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. a nie podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb., ktorý je pre odsúdeného [REDAKOVANÉ] priaznivejší.

Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že senát krajského súdu v prvom rade jasne a zrozumiteľne odôvodnil prečo je v predmetnom konaní pre odsúdeného

priaznivejšie postupovať podľa ustanovení Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. a nie podľa zákona č. 140/1961 Zb., účinného do 31.12.2005. Následne sa senát krajského súdu vysporiadal so všetkými okolnosťami prípadu spočívajúcimi v postupe súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodovaním sa o osvedčení, či neosvedčení sťažovateľa, najmä z pohľadu obtiažnosti tohto konania vo vzťahu k zadovážovaniu si príslušných podkladov od justičných orgánov Rakúskej republiky a v závere vyslovil právny názor, že v takýchto prípadoch je možné vo veci rozhodnúť v dvojročnej lehote.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že odsúdený spáchaním trestnej činnosti v skúšobnej dobe v cudzine, keď bol odsúdený cudzozemským súdom a v cudzine vykonával trest jednoznačne zavinil, že súd v Slovenskej republike nemohol objektívne rozhodnúť o osvedčení či neosvedčení v jednoročnej lehote ale v dvojročnej lehote podľa § 68 ods. 4 Tr. zák. č. 300/2005 Z.z.

Z hľadiska odôvodnenia je teda napadnuté uznesenie krajského súdu v súlade so zákonom, pretože dostatočne vyčerpalo podstatu celej odsúdeným namietanej problematiky.

Krajský súd teda pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci postupoval v súlade so zákonom a jeho postupom nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, ako to je v ústavnej sťažnosti namietané. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhujem ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] ako nedôvodnú zamietnuť.“

5.1.1 Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril aj najvyšší súd a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“).

5.1.1.1 Najvyšší súd vo svojom písomnom stanovisku zo 6. decembra 2017 uviedol:

«Ustanovenie § 437 ods. 3 zákona č. 300/2005 Z. z. na riešenie situáciu nemožno aplikovať, nakoľko sa týka len splnenia podmienok na rozhodovanie o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody trestov uložených pred účinnosťou tohto zákona (§§ 61 až 63 zákona č. 140/1961 Zb. v jeho naposledy účinnom znení), nie na rozhodovanie o osvedčení sa alebo alternatívne o výkone zvyšku trestu po podmienenečnom prepustení.

O tejto (naposledy uvedenej) otázke sa potom nerozhoduje v zmysle § 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, resp. sprostredkovane podľa § 2 ods. 1 aktuálne účinného Trestného zákona, nakoľko nejde o posudzovanie trestnosti činu alebo ukladania trestu, ale

o otázku výkonu právoplatne uloženého trestu (procesne vo vykonávacom konaní). Nie je teda po 31. decembri 2005 pri takom rozhodovaní dôvod na použitie (už zrušeného) zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ale použije sa Trestný zákon účinný v čase uplynutia skúšobnej doby - zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov - § 68 ods. 2 až 4 tohto zákona, ak súd nerozhodol o výkone zvyšku trestu už počas jej plynutia, v tom prípade v čase rozhodovania súdu (čo je obsahovo rovnaký zákonný režim). To principiálne zodpovedá aj skoršiemu posudzovaniu podmienok na podmienené prepustenie podľa vyššie označeného prechodného ustanovenia „nového“ Trestného zákona („podľa doterajších predpisov“), keď je však (výkladovo) rozhodujúce znenie zákona účinné v čase právoplatnosti uloženia trestu.

Podľa údajov dostupných v napadnutom rozhodnutí (rozhodnutie súdu prvého stupňa zaslané nebolo), správne bolo teda použiť ustanovenie § 68 ods. 4 veta druhá aktuálne účinného Trestného zákona a rozhodnúť v maximálne dvojročnej lehote od uplynutia skúšobnej doby.

Bez už podstatnej relevancie pre posudzovanú situáciu, formulácia „bez viny odsúdeného“ uvedená v prvej vete dotknutého ustanovenia sa týka konania smerujúceho k rozhodnutiu podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona, neskončenie trestného stíhania v dvojročnej lehote podľa druhej vety tohto ustanovenia nebráni účinkom prezumpcie (fikcie) podľa jeho prvej vety.

V konečnom dôsledku, cudzie odsúdenie nemusí byť v Slovenskej republike uznané, nakoľko zákon požaduje, aby odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život, a naopak, dôvodom na výkon zvyšku trestu je nevedenie riadneho života, pod ktorú okolnosť spadá aj odsúdenie rakúskym súdom v podobe uvedenej v odôvodnení sťažnosťou napadnutého rozhodnutia.»

5.1.1.2 Z písomného stanoviska generálnej prokuratúry z 11. decembra 2017 vyplynulo:

«A) K „zdanlivej“ konkurencii právnych noriem

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v prvom rade považuje za potrebné zvýrazniť, že interpretačné pravidlo o použití konkrétnej právnej normy pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmienenom

prepustení z výkonu trestu odňatia slobody je obsiahnuté v ustanovení §437 ods. 3 zákona č. 300/2005 Z. z.

Zákonodarca explicitne ustanovil, že pri trestoch uložených pred účinnosťou Trestného zákona, t. j. pred 1. januárom 2006, sa pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu (s výnimkou výnimočného trestu odňatia slobody a trestu na doživotie) postupuje podľa doterajších predpisov, t. j. podľa zákona č. 140/1961 Zb.

Opierajúc sa o dôvodovú správu, tento spôsob právnej úpravy bol zvolený z toho dôvodu, že zákonom č. 300/2005 Z. z. došlo k sprísneniu podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (zmenené dĺžky vykonaných trestov, povinnosť súdu prihliadať aj na predchádzajúci spôsob života), a preto zákonodarca striktnie zakotvil, že takéto sprísnenie sa na tresty uložené pre účinnosťou tohto zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení nepoužije.

Výslovná právna úprava o aplikácii „priaznivejšej“ právnej úpravy pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (podobne aj pri rozhodovaní o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu) je dôsledkom toho, že ustanovenie o časovej pôsobnosti zákona č. 300/2005 Z. z. zakotvené v ustanovení § 2 ods. 1 sa nedotýka tohto štádia trestného konania.

Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Táto zásada, ktorá odmieta spätnú časovú pôsobnosť Trestného zákona, je premietnutá v ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestnosťou činu sa rozumejú všetky podmienky, od ktorých závisí výrok súdu o vine a treste. Z tohto vyplýva, že toto ustanovenie má na zreteli zmeny Trestného zákona iba v období od spáchania činu do doby, kedy sa o ňom rozhoduje. Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody sa síce stále dotýka trestu, ale trestu už právoplatne uloženého, preto súd v rámci rozhodovania o podmiennečnom prepustení nemôže znovu rozhodovať o treste v zmysle pojmu trestnosť činu. Ustanovenie § 2 zákona č. 300/2005 Z. z. sa teda nevzťahuje na riešenie otázok súvisiacich s podmiennečným prepustením z výkonu trestu odňatia slobody (bližšie napr. Čič, M. a kolektív. Komentár k Ústave Slovenskej republiky. Žilina: Eurokódex 2012, s. 358; Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentár. 1. vydání.

Praha : C. H. Beck. 2009, s. 41; stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zjednotenie výkladu ustanovenia §16 ods. 1 Trestného zákona vo vzťahu k § 61 ods. 1 a § 62 ods. 1 Trestného zákona z 9. októbra 2003 publikovaná pod č. 59/2003 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky).

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že súdy pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (aj rozhodovaní o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu) pri trestoch uložených pred účinnosťou zákona č. 300/2005 Z. z. nemali na výber zo „zdanlivo“ konkurenčných právnych noriem, ale museli v intenciách § 437 ods. 3 zákona č. 300/2005 Z. z. postupovať jedine podľa zákona č. 140/1961 Zb.

Ďalší významný aspekt aplikácie ustanovenia § 347 ods. 3 zákona č. 300/2005 Z. z. môže predstavovať právna úvaha, či „posudzovanie splnenia podmienok na rozhodovanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody“ sa týka aj rozhodovania o osvedčení sa odsúdeného, ktorý bol z výkonu trestu odňatia slobody podmiennečne prepustený.

Akékoľvek právne závery, že to tak nie je, je nutné odmietnuť.

Už z právnej úpravy inštitútu podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody (§ 61 až 64 zákona č. 140/1961 Zb. a § 66 až 68 zákona č. 300/2005 Z. z.) jednoznačne vyplýva, že podmiennečné prepustenie spočíva primárne v rozhodnutí o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, uložení skúšobnej doby, príp. primeraných obmedzení alebo povinností a druhotne v rozhodnutí o osvedčení alebo neosvedčení sa v skúšobnej dobe, resp. vo vzniku zákonnej fikcie o „osvedčení sa“. Ide o konanie tvoriace jeden celok. Z tohto dôvodu konanie o osvedčení/neosvedčení sa podmiennečne prepusteného tvorí jeho neoddeliteľnú súčasť. Až týmto rozhodnutím sa ukončuje konanie o podmiennečnom prepustení a reálne určuje, ktorým dňom bol vykonaný súdom uložený trest odňatia slobody.

Nakoniec tejto skutočnosti si bol vedomý aj okresný súd, ktorý vo svojom rozhodnutí o podmiennečnom prepustení sťažovateľa nielen podmiennečne prepustil podľa ustanovení zákona č. 140/1961 Zb., ale podľa jeho ustanovení mu určil skúšobnú dobu (§ 63 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb.) a aj uložil povinnosť zamestnať sa počas skúšobnej doby alebo

preukázateľne sa uchádzať o zamestnanie (§ 59 ods. 2 a § 89 ods. 23 zákona č. 140/1961 Zb.).

B) K vzniku zákonnej fikcie „osvedčenia sa“

V závislosti od okolností prichádzali podľa § 64 zákona č. 140/1961 Zb. do úvahy tieto spôsoby ukončenia podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody:

a) rozhodnutie súdu po uplynutí skúšobnej doby, že sa podmienne prepustený osvedčil, pretože v skúšobnej dobe viedol riadny život a vyhovel uloženým podmienkam (§ 64 ods. 1 časť vety pred bodkočiarkou),

b) rozhodnutie súdu, a to prípadne aj v priebehu skúšobnej doby, že sa zvyšok trestu odňatia slobody vykoná, pretože podmienne prepustený nevedol v skúšobnej dobe riadny život alebo nevyhovel uloženým podmienkam (§ 64 ods. 1 časť vety za bodkočiarkou).

c) rozhodnutie súdu po odvolaní záruky za dovŕšenie nápravy odsúdeného toho, kto ju poskytol, že odsúdený zvyšok trestu vykoná, pretože súd zistil, že podmienne prepustenie neplní svoje poslanie (§ 64 ods. 5 časť vety pred bodkočiarkou),

d) rozhodnutie súdu po odvolaní záruky za dovŕšenie nápravy odsúdeného toho, kto ju poskytol, že podmienne prepustenie ponechá v platnosti (§ 64 ods. 5 časť vety za bodkočiarkou),

e) vznik zákonnej fikcie o osvedčení podmienne prepusteného, ak súd neurobil do roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnutie o jeho osvedčení/neosvedčení sa bez toho, aby mal na tom podmienne prepustený vinu; za takejto procesnej situácie sa malo za to, že trest bol vykonaný dnom, keď došlo k podmienenému prepusteniu (§ 64 ods. 3).

Kým spôsoby ukončenia podmieneného prepustenia pod písmenami a) až d) mali relatívne určitý charakter a obsah, vznik zákonnej fikcie spájal zákonodarca s viacerými zákonnými podmienkami. Predpokladmi bolo:

a) uplynutie skúšobnej doby,

b) uplynutie jedného roka po uplynutí skúšobnej doby,

c) absencia rozhodnutia súdu v priebehu jedného roka po uplynutí skúšobnej doby o tom, či sa podmienne prepustený osvedčil alebo nie, a zároveň

d) existencia skutočnosti, že na absencii rozhodnutia súdu podmienne prepustený nemal žiadnu vinu.

Podľa ustálenej súdnej judikatúry mal podmienienečne prepustený vinu na nerozhodnutí súdu o jeho osvedčení/neosvedčení spravidla vtedy, ak často menil svoj pobyt a neoznamoval zmenu pobytu príslušným orgánom, takže súd nemohol v zákonnej lehote vykonať šetrenie o jeho správaní sa na všetkých miestach. Ďalšou často sa vyskytujúcou prekážkou rozhodnutia súdu zavinenou podmienienečne prepusteným bolo jeho opätovné trestné stíhanie pre trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. Rt 7/1987). Na druhej strane skutočnosť, že sa podmienienečne prepustený zdržiaval v cudzine alebo sa nachádzal vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, nie vždy zakladala jeho vinu na tom, že súd do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol o jeho osvedčení/neosvedčení sa (bližšie rozhodnutie publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. Rt 28/1987).

Postup súdov pri skúmaní vzniku zákonnej fikcie o osvedčení sa podmienienečne prepusteného (aj podmienienečne odsúdeného) bol zjednotený významným stanoviskom trestného kolégia najvyššieho súdu z 24. júna 1999 č. 30/1998. Z jeho právnych viet vyplýva, že „ak je odsúdený trestne stíhaný za trestný čin, ktorý mal spáchať v skúšobnej dobe, o ktorom treba najskôr rozhodnúť, nemôže súd vo vykonávacom konaní rozhodnúť, že sa trest alebo zvyšok trestu vykoná podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona alebo podľa § 64 ods. 1 Trestného zákona, pokiaľ sa nezistia iné dôvody na také rozhodnutie, ale je povinný vyčkať na právoplatné skončenie tohto trestného stíhania. Ak ale toto trestné stíhanie nie je právoplatne skončené v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, nemôže súd rozhodnúť podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona alebo § 64 ods. 1 Trestného zákona. Ústavná zásada prezumpcie neviny vyjadrená v § 2 ods. 2 Trestného zákona vyžaduje, aby orgány činné v trestnom konaní v stanovených zákonných lehotách vytvárali objektívnu situáciu právnej istoty. Ak sa trestné stíhanie pre trestný čin, ktorý mal odsúdený spáchať v skúšobnej dobe právoplatne neskončilo v lehote uvedenej v § 60 ods. 3 Trestného zákona a v § 64 ods. 3 Trestného zákona, platí zákonná fikcia osvedčenia vyplývajúca z týchto ustanovení iba vtedy, ak odsúdený nezavinil, že orgány činné v trestnom konaní nemohli v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnúť podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona alebo podľa § 64 ods. 1 Trestného zákona“.

Inak povedané, ak podmiennečne prepustený/odsúdený mal vinu na to, že súd nemohol rozhodnúť podľa § 60 ods. 1 alebo § 64 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. v jednoročnej lehote od uplynutia skúšobnej doby, zákonná fikcia osvedčenia neplatila a súd podľa týchto ustanovení mohol rozhodnúť aj po jednom roku od uplynutia skúšobnej doby. Jediným limitujúcim faktorom bolo, že tak musel urobiť do uplynutia premlčacej doby určenej za konkrétny trestný čin (bližšie Šámal, P. a kol. Trestní zákonník I. § 1 až 139. Komentár. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 986).

5. K porušovaniu práva sťažovateľa

Majúc na zreteli vyššie uvedené teoretické východiská generálna prokuratúra zastáva názor, že rozhodnutím krajského súdu nebolo zasiahnuté do žiadneho práva sťažovateľa. Jedným z elementárnych dôvodov je neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, čo opakovane zdôrazňuje vo svojej judikatúre aj ústavný súd (bližšie napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 548/2011, II. ÚS 441/2012, III. ÚS 244/2017). Konanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody podobne ako konanie o nariadení výkonu podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody z dôvodu neosvedčenia sa v skúšobnej dobe či konanie o zmene spôsobu výkonu trestu alebo konanie o milosť sa totiž netýka rozhodnutia „o trestnom obvinení“ ani rozhodnutia o „občianskych právach a záväzkoch“.

Ani tvrdenia sťažovateľa o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie sú takého charakteru, aby zodpovedali kvalifikovanému zásahu do tohto práva sťažovateľa z materiálneho hľadiska.

Sťažovateľ sa dopustil v skúšobnej dobe závažnej trestnej činnosti v inom štáte Európskej únie, ktorý viedol proti nemu trestné stíhanie. Vo všeobecnosti sa už tento samotný fakt, ktorý konajúci súd nemôže za nijakých okolností prehliadnúť, kladie za vinu podmiennečne prepustenému, pretože významne sťažuje rozhodnutie súdu o splnení podmienok jeho osvedčenia sa, čím sa narúša aj možnosť vzniku tzv. zákonnej fikcie osvedčenia sa.

Vo veci sťažovateľa bolo konanie o jeho osvedčení/neosvedčení súdom o to zložitejšie, že jeho trestné stíhanie pre trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe bolo vedené v Rakúskej republike. Aj napriek tomu, ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, okresný súd v priebehu jednoročnej doby po uplynutí skončení skúšobnej doby žiadal

o podanie informácie o sťažovateľovi príslušné justičné orgány Rakúskej republiky. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že k právoplatnému ukončeniu trestného stíhania sťažovateľa došlo v cudzine iba mesiac po uplynutí jednoročnej lehoty po uplynutí skúšobnej doby, na ktoré plynulo nadväzovalo konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia iniciované Federálnym ministerstvom spravodlivosti Rakúskej republiky. Až pokračovaním výkonu trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky, t. j. dňa 1. decembra 2016, sa vytvorila právna možnosť pre sťažovateľa efektívne sa zúčastniť konania o splnení podmienok jeho podmiennečného prepustenia.

Skutočnosť, že súdy nerozhodli o osvedčení/neosvedčení sa podmiennečne prepusteného sťažovateľa do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, možno v plnej miere pričítať správaniu sa sťažovateľa. Práve recidíva jeho trestnej činnosti podmienila časový odstup pri rozhodovaní súdu, ktorý mohol efektívne rozhodnúť o splnení podmienok osvedčenia sa sťažovateľa až v druhom roku po uplynutí skúšobnej doby. Na tento právny názor nemá žiaden vplyv nesprávna aplikácia ustanovení zákona č. 300/2005 Z. z. okresným súdom a krajským súdom. Ide len o formálne pochybenie, ktoré nemôže viesť k inému právnomu záveru, ako tomu, že k vzniku tzv. zákonnej fikcie osvedčenia sa sťažovateľa nedošlo.»

5.2 Právny zástupca sťažovateľa v liste z 24. januára 2018, ktorým reagoval na vyjadrenie predsedu krajského súdu z 12. decembra 2017 a vyjadrenia najvyššieho súdu zo 6. decembra 2017 a generálnej prokuratúry z 11. decembra 2017, skonštatoval:

„V prvom rade považujeme za potrebné uviesť, že sa v plnom rozsahu pridriavame svojich doterajších vyjadrení a právnych argumentácií a k jednotlivým vyjadreniam uvádzame nasledovné:

Krajský súd v Trenčíne (ďalej v texte len krajský súd), ktorý je aj porušovateľom základného práva alebo slobody, sa vyjadril, že zotráva na svojom stanovisku, a teda nesúhlasí s námietkou sťažovateľa o neudržateľnosti svojho rozhodnutia v predmetnej veci, pričom zdôvodnil na základe akých právnych dôvodov aplikoval príslušné ustanovenia zák. č. 300/2005 Z. z. a nie ustanovenia zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005. a teda postupoval v súlade so zákonom.

K tomuto vyjadreniu opätovne poukazujeme na to, že súd prvého stupňa porušil zákon, keď opomenul prechodné ustanovenie § 437 ods. 3 súčasného Trestného zákona, podľa ktorého sa pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo rozhodovaní o podmienenečnom upustení od výkonu zvyšku trestu u trestov uložených pred účinnosťou tohto zákona postupuje podľa doterajších predpisov. Krajský súd v Trenčíne, ako súd sťažnostný, nenapravil toto pochybenie súdu prvého stupňa a svoje rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa odôvodnil tým, že súčasný Trestný zákon je pre sťažovateľa priaznivejší, toto tvrdenie však nemá oporu v právnom poriadku SR.

Najvyšší súd SR vo svojom vyjadrení prezentoval právny názor, podľa ktorého nemožno v danej veci použiť ustanovenie § 437 ods. 3 zák. č. 300/2005 Z. z., lebo súdy rozhodovali o osvedčení, resp. o výkone zvyšku trestu po podmienenečnom prepustení. S týmto právnym názorom si dovoľíme nesúhlasiť, nakoľko v zmysle tohto zákonného ustanovenia je pod pojem „posudzovanie splnenia podmienok na rozhodovanie o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody“ potrebné priradiť aj rozhodovanie o osvedčení sa odsúdeného, ktorý bol z výkonu trestu odňatia slobody podmienenečne prepustený, a teda príslušné súdy oboch stupňov mali pri svojom rozhodovaní postupovať v súlade s právnou úpravou inštitútu podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody zakotvenou v §§ 61 až 64 zákona č. 140/1961 Zb..

Generálny prokurátor SR vo svojom vyjadrení prisvedčil názoru sťažovateľa, keď vo svojej právnej argumentácii týkajúcej sa aplikácie príslušných ustanovení zákona č. 140/1961 Zb. vo vzťahu k fikcii osvedčenia sa sťažovateľa a nie súčasného Trestného zákona, poukázal na „zdanlivú“ konkurenciu týchto právnych noriem, pričom súdy podľa jeho vyjadrenia nemali možnosť výberu s poukazom na už spomínané ustanovenie § 437 ods. 3 zák. č. 300/2005 Z. z. S týmto právnym záverom súhlasíme. Nemožno však, ale súhlasiť so stanoviskom generálnej prokuratúry, ktoré spočíva vtom, že generálna prokuratúra zastáva názor, že rozhodnutím krajského súdu nebolo zasiahnuté do základných práv a slobôd sťažovateľa. V tejto súvislosti bolo poukázané na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR (III. ÚS 548/2011, II. ÚS 441/2012, III. ÚS 244/2017). Tu si dovoľíme tvrdiť, že tieto rozhodnutia sa netýkajú konkrétneho prípadu (išlo o prípady kedy sťažovatelia namietali porušenia práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR), lebo ústavný súd už

vo viacerých svojich rozhodnutiach poukázal na to, že sú to predovšetkým všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Opätovne uvádzame, že v danom prípade Krajský súd v Trenčíne svoje rozhodnutie, ktorým sťažnosť sťažovateľa zamietol, neodôvodnil vecne správne, a to preto, lebo sa v dostatočnej miere nevysporiadal so všetkými, sťažovateľom namietanými právnymi skutočnosťami, ktoré spočívali v nesprávnej právnej aplikácii príslušných zákonných ustanovení.

Ďalej sa vo vyjadrení generálneho prokurátora uvádza, že samotný fakt, že sa sťažovateľ dopustil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia závažnej trestnej činnosti významne sťažuje rozhodnutie súdu o splnení podmienok jeho osvedčenia sa. V danej veci si mal krajský súd žiadať podanie informácie o sťažovateľovi od príslušných justičných orgánov Rakúskej republiky, pričom výsledok tejto žiadosti nie je známy (v odôvodnení uznesenia Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23 Tos/90/2017-140 zo dňa 08.08.2017 sa iba spomína, že súd prvého stupňa si vyžadoval potrebné podklady pre rozhodnutie aj od príslušných justičných orgánov Rakúskej republiky). Ani s týmto tvrdením generálnej prokuratúry nemožno súhlasiť. Sťažovateľ bol právoplatne odsúdený Krajským súdom pre trestné veci Viedeň dňa 19.01.2016. Už dňa 11.04.2016, doručeným listom, požiadalo Federálne ministerstvo spravodlivosti Rakúskej republiky Krajský súd v Trenčíne o uznanie rozsudkov a prevzatie výkonu trestu odňatia slobody sťažovateľa. Podľa nášho názoru, mali preto súdy oboch stupňov dostatok času, aby vykonali všetky potrebné procesné úkony na vydanie rozhodnutia o osvedčení, resp. neosvedčení sťažovateľa, ktorý tak v žiadnom prípade nezavinil, že súd prvého stupňa nemohol v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnúť o jeho neosvedčení. Pokiaľ krajský súd dôvodí, že v prípadoch odsúdenia občana SR v iných štátoch Európskej únie a výkonu trestu odňatia slobody v týchto štátoch by to mohlo byť takýmto zavinením odsúdenej osoby, opätovne poukazujeme na ustálenú judikatúru (R28/1987, R9/1989), podľa ktorej, to, že sa odsúdený zdržiava v cudzine, nemôže brániť tomu, aby uplynula jednoročná lehota podľa § 64 ods. 3 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005. Sťažovateľ sa dostal na územie SR dňa 01.12.2016. Zostávalo teda ešte dostatok času pre krajský súd, aby vytýčil verejné

zasadnutie, na ktorom mohol relevantne rozhodnúť. Nesprávny procesný postup súdu prvého stupňa z celkového pohľadu, nemožno v žiadnom prípade pričítať na ťarchu sťažovateľa.

Na základe vyššie uvedeného, sťažovateľ v plnom rozsahu zotráva na svojom návrhu v zmysle čl. VI. podanej sťažnosti zo dňa 14.09.2017, a teda namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ku ktorému došlo vydaním uznesenia Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23Tos/90/2017-140 zo dňa 08.08.2017, ktorým bola sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 1Pp/144/2010 zo dňa 20.06.2017, zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu boli porušené práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

7.1 Krajský súd v uznesení č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 v podstatnom uviedol:

„Keďže sťažnosť bola podaná včas a osobou oprávnenou, krajský súd podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal výrok napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že podaná sťažnosť nie je dôvodná.

Pokiaľ sa týka sťažnostnej námietky odsúdeného, že súd mal vo veci rozhodovať v zmysle príslušných ustanovení zák. č. 140/1961 Zb., ktorý je pre odsúdeného priaznivejší, s touto námietkou sa krajský súd nestotožnil. Podľa § 60 ods. 3, resp. § 64 ods. 3 Tr. zák., účinného do 31.12.2005, síce ak súd neurobil rozhodnutie do roka od uplynutia skúšobnej doby, o jeho osvedčení, resp. neosvedčení sa bez toho, že by na tom mal podmienene odsúdený vinu, má sa za to, že sa podmienene odsúdený osvedčil. Ustálená súdna prax však bola taká, že pokiaľ bolo voči odsúdenému vedené trestné stíhanie, táto prekážka sa považovala za zavinenie na strane odsúdeného a súd o jeho osvedčení, či neosvedčení mohol rozhodovať aj po uplynutí tejto ročnej lehoty, dokonca neobmedzene až do doby, kým nepoznal výsledok trestného stíhania. Trestný zákon č. 300/2005 Z.z. je v tomto smere pre odsúdeného priaznivejší, pretože súd na rozhodnutie o osvedčení má jednoznačne v prípade trestného stíhania odsúdeného maximálne dvojročnú lehotu a po uplynutí tejto už nie je možné v žiadnom prípade rozhodovať. Je teda zrejmé, že súčasne platný Trestný zákon je nepochybne, vychádzajúc z uvedeného hľadiska, pre odsúdeného priaznivejší.

Podľa názoru krajského súdu súd prvého stupňa nepochybil ani, pokiaľ o neosvedčení sa odsúdeného ██████████ rozhodol v zmysle ustanovenia § 68 ods. 4 Tr. zák. v lehote dvoch rokov od skončenia plynutia skúšobnej doby. Odsúdenému totiž skúšobná doba uplynula dňom 16.12.2015, avšak tento pre skutky, ktorých sa dopustil v mesiaci január 2015, teda ešte v priebehu plynutia skúšobnej doby podmienene prepustenia, kvalifikované ako zločin ťažkej lúpeže, bol odsúdený rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň, zo dňa 5.5.2015, právoplatného dňa 9.5.2015, v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň zo dňa 19.1.2016 k trestu odňatia slobody na 11 rokov.

Krajský súd zistil, že súd prvého stupňa začal v predmetnej veci konať ešte v priebehu plynutia jednoročnej doby uvedenej v zákone na rozhodnutie, vyžadoval si potrebné podklady pre rozhodnutie, dožiadaním, ktoré bolo potrebné prekladať do nemeckého jazyka, sa obrátil aj na príslušné justičné orgány Rakúskej republiky, ale v podstate vzhľadom na zdlhavosť takéhoto postupu a neprítomnosť obžalovaného z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody v Rakúskej republike, nemohol vytýčiť termín verejného zasadnutia, na ktorom má odsúdený právo zúčastniť sa, a to až do dňa 1.12.2016, kedy tento pokračoval vo výkone trestu odňatia slobody už na území Slovenskej republiky.

Krajský súd vyslovuje právny názor, že v takýchto prípadoch odsúdenia občana Slovenskej republiky v iných štátoch Európskej únie a výkonu trestu odňatia slobody v týchto štátoch, ide o okolnosť, ktorá z hľadiska obtiažnosti komunikácie a kontaktu s takýmto odsúdeným, ale tiež s príslušnými orgánmi dožiadaného štátu, zakladá dôvod pre postup podľa ustanovenia § 50 ods. 6, resp. § 68 ods. 4 Tr. zák., teda možnosť pre súd rozhodnúť vo veci v dvojročnej lehote. Iná situácia by bola len v prípade, ak by trestné stíhanie v cudzine právoplatne skončilo ešte do skončenia skúšobnej doby, a potom by skutočne platila len jednoročná lehota na rozhodnutie o neosvedčení sa odsúdeného.

Odvolací súd si preto v celom rozsahu osvojil závery súdu prvého stupňa uvedené v dôvodoch napadnutého uznesenia, ktoré ho viedli pre vyslovenie, že odsúdený sa v dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu neosvedčil, pretože nevedol riadny život a zvyšok trestu odňatia slobody vykoná. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je teda správne a zákonné.“

7.2 Pri preskúvaní uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 ako sťažnostného súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. V širších súvislostiach je možné poukázať aj na súvisiacu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15. 2. 2007 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27. 9. 2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31 – § 33). Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

7.3 Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017 vyplýva, že „Zo šetrenia počas skúšobnej doby podmieneného prepustenia, ktoré súd oboznamoval na verejnom zasadnutí konanom dňa 20.06.2017, vyplynulo, že ██████████ v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia spáchal trestnú činnosť, pre ktorú bol právoplatne odsúdený, a to skutok spáchaný dňa 30.01.2015, kvalifikovaný ako zločin ťažkej lúpeže podľa § 142 ods. 1, 143 druhý prípad TZ (platného v Rakúskej republike) ako aj skutok v presne nezistenom čase dňa 09.01.2015 alebo 22.01.2015, právne kvalifikovaný ako pokus zločinu ťažkej lúpeže podľa §§ 15, 142 ods. 1, 143 druhý prípad TZ (platného v Rakúskej republike), za čo bol odsúdený rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 75Hv 29/15f zo dňa 05.05.2015 v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň sp. Zn. 22Bs 324/15f zo dňa 19.01.2016, ktorého výkon na území Slovenskej republiky bol uznaný rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Ntc/204/2016 zo dňa 10.08.2016, právoplatným dňa 03.09.2016.

Prokurátor okresnej prokuratúry na verejnom zasadnutí navrhol odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia neosvedčiť.

Odsúdený ██████████ sa verejného zasadnutia nezúčastnil a žiadal vykonať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti.

Obhajca odsúdeného poukázal, že v súčasnosti nemožno rozhodnúť o neosvedčení odsúdeného, nakoľko už uplynula ročná lehota podľa § 50 ods. 5 Tr. zákona, v ktorej súd nerozhodol bez zavinenia odsúdeného.

Podľa § 68 ods. 2 Tr. zákona ak podmiennečne prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná.

Podľa § 416 Tr. poriadku o tom, či sa podmiennečne prepustený osvedčil alebo či sa zvyšok trestu vykoná, rozhoduje súd na verejnom zasadnutí. Rozhodnutie, že sa podmiennečne prepustený osvedčil, môže so súhlasom prokurátora urobiť aj predseda senátu.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona súd zaradí páchatel'a na výkon trestu odňatia slobody spravidla do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ak v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Za vedenie riadneho života treba považovať to, že odsúdený dodržiava právny poriadok a ďalšie normy občianskej spoločnosti, plní si svoje povinnosti voči štátu, rodine i voči spoločnosti, nezneužíva svoje práva voči spoluobčanom, nenarušuje občianske spolužitie v bydlisku ani v zamestnaní, nepácha priestupky.

Súd mal po vykonanom oboznamovaní na verejnom zasadnutí za preukázané, že [REDAKOVANÉ] sa v určenej skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody dopustil úmyselnej trestnej činnosti, pre ktorú bol právoplatne odsúdený rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. Zn. 75Hv 29/15f zo dňa 05.05.2015 v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň sp. Zn. 22Bs 324/15f zo dňa 19.01.2016, ktorého výkon na území Slovenskej republiky bol uznaný rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Ntc/204/2016 zo dňa 10.08.2016, právoplatným dňa 03.09.2016.

Z uvedeného zistenia preto jednoznačne vyplynulo, že v určenej skúšobnej dobe nevedol odsúdený riadny život, a preto je dôvodné, aby si zvyšok trestu vykonal.

Tvrdenie obhajcu, že v súčasnosti nemožno rozhodnúť o neosvedčení odsúdeného, pretože uplynula jednoročná lehota podľa § 50 ods. 5 Tr. zákona, neobstojí, pretože odsúdený bol pre súd na účely rozhodnutia o neosvedčení nedostupný, pretože vykonával trest v Rakúskej republike a na výkon rakúskeho trestu bol premiestnený na územie Slovenskej republiky až dňa 01.12.2016.

Odsúdený bol pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pretože v posledných 10 rokoch pred spáchaním trestného činu, pre ktorý bol odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 1T/4/2000 zo dňa 19.04.2000 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2To/31/2000 zo dňa 16.01.2001, nebol vo výkone trestu za úmyselný trestný čin, pričom súd tiež prihliadol, že aj v čase podmiennečného prepustenia z výkonu trestu v trestnej veci Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 1 T/4/2000 vykonával odsúdený trest v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.“.

III.

8. Podľa § 61 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. po výkone polovice uloženého alebo podľa rozhodnutia prezidenta republiky zmierneného trestu odňatia

slobody môže súd odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Podľa § 61 ods. 2 citovaného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadne súd na to, do ktorej nápravno-výchovnej skupiny je odsúdený zaradený.

Podľa § 63 ods. 1 citovaného zákona pri podmiennečnom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmiennečným prepustením odsúdeného. Podľa § 63 ods. 3 citovaného zákona podmiennečne prepustenému môže súd uložiť primerané obmedzenia smerujúce k tomu, aby viedol riadny život; môže mu aj uložiť, aby podľa svojich síl nahradil škodu, ktorú trestným činom spôsobil.

Podľa § 64 ods. 1 citovaného zákona ak podmiennečne prepustený... viedol v skúšobnej dobe riadny život a vyhovel uloženým podmienkam, súd vysloví, že sa osvedčil; ináč rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa zvyšok trestu vykoná. Podľa § 64 ods. 2 citovaného zákona ak súd vyslovil, že sa podmiennečne prepustený... osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď bol podmiennečne prepustený... Podľa § 64 ods. 3 citovaného zákona u podmiennečne prepusteného... má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmiennečnému prepusteniu... tiež vtedy, keď súd bez jeho viny neurobil do roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnutie podľa odseku 1.

Podľa § 89 ods. 23 citovaného zákona primeraným obmedzením alebo povinnosťou je príkaz na pozitívne správanie sa k vedeniu riadneho života, ktoré je súčasťou trestu alebo podmiennečného prepustenia a je v určitom vzťahu k spáchanému činu. Obmedzenie spočíva najmä

a) v zákaze návštev pohostinských zariadení, nadmerného požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, zákaze návštev športových podujatí, zhromaždení občanov a stretávania sa s určitými osobami,

b) v povinnosti odpracovať v prospech obce najviac 20 hodín, vystáť sa z neoprávnene obsadeného bytu, nahradíť spôsobenú škodu alebo zabezpečiť opravu poškodených vecí, verejne či osobne sa ospravedlniť poškodenému.

9. Podľa § 66 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmienene prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody. Podľa § 67 ods. 2 Trestného zákona osoba odsúdená na doživotie môže byť podmienene prepustená najskôr po dvadsiatich piatich rokoch výkonu tohto trestu.

Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona pri podmienечnom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmienечným prepustením odsúdeného. Zároveň môže nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do troch rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4... Podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona ak podmienечne prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná. Podľa § 68 ods. 3 Trestného zákona ak súd vyslovil, že sa podmienечne prepustený osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď bol podmienечne prepustený. Podľa § 68 ods. 4 Trestného zákona rovnako sa má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmienечnému prepusteniu, ak súd bez viny odsúdeného do roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol, že odsúdený zvyšok trestu vykoná. Súd môže tak rozhodnúť do dvoch rokov, ak sa proti obvinenému vedie trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmienечného odsúdenia.

Podľa § 437 ods. 2 Trestného zákona pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo

rozhodovaní o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu pri trestoch uložených po nadobudnutí účinnosti tohto zákona za trestný čin podľa zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov postupuje sa podľa tohto zákona. Podľa § 437 ods. 3 Trestného zákona pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo rozhodovaní o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu u trestov uložených pred účinnosťou tohto zákona sa postupuje podľa doterajších predpisov.

IV.

10. Sťažovateľ bol uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 zo 16. decembra 2010 podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 T 4/2000 z 19. apríla 2000 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 31/2000 zo 16. januára 2001 pre trestný čin vraždy spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. vo výmere 15 rokov, pričom sťažovateľovi určil skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. Uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 zo 16. decembra 2010 nadobudlo právoplatnosť 16. decembra 2010 a skúšobná doba uplynula 16. decembra 2015.

11. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 23 Ntc 204/2016 z 10. augusta 2016 podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, uznal rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 75Hv 29/15f z 5. mája 2015 v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň sp. zn. 22Bs 324/15f z 19. januára 2016, ktorým bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere jedenásť rokov. Krajský súd zároveň vyslovil, že sťažovateľ uložený trest odňatia slobody vo výmere jedenásť rokov odňatia slobody vykoná na území Slovenskej republiky, pričom mu bola podľa § 38 ods. 1 Trestného zákona (platného v Rakúskej republike) do trestu odňatia slobody započítaná väzba od 30. januára 2015 do 5. mája 2015. Sťažovateľ bol pre výkon trestu odňatia slobody

v Slovenskej republike zaradený podľa § 48 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Najvyšší súd na odvolanie sťažovateľa svojím uznesením sp. zn. 4 Urto 7/2016 z 25. októbra 2016 zamietol sťažovateľom podané odvolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 Ntc 204/2016 z 10. augusta 2016 ako oneskorene podané. Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 2 TdoV 4/2017 z 28. marca 2017 odmietol sťažovateľom podané dovolanie.

V súčasnom období sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Ntc 204/2016 z 10. augusta 2016 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoV 4/2017 z 28. marca 2017 v konaní o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia.

12. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 bolo vyslovené, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neosvedčil a zvyšok trestu odňatia slobody v trvaní 3 rokov, 4 mesiacov a 24 dní vykoná.

V.

13.1 Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 30/1998 z 24. júna 1999 vyplýva, že *„I. Zákonná fikcia, že sa odsúdený osvedčil v zmysle § 60 ods. 3 Trestného zákona a § 64 ods. 3 Trestného zákona nastane až po jednom roku od uplynutia určenej skúšobnej doby, ale iba v prípade, ak súd v tejto lehote neurobil rozhodnutie podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona alebo § 64 ods. 1 Trestného zákona bez toho, že by na tom mal odsúdený vinu.“*

13.2 Z relevantných ustanovení stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 30/1998 z 24. júna 1999 ďalej vyplýva:

«Ako vyplýva z vyššie cit. vyjadrení dožiadaných súdov, bod 3. kumulatívne stanovených podmienok v prevažnej väčšine vykladajú tak, že vinu odsúdeného na tom, že súd nemohol o osvedčení alebo neosvedčení rozhodnúť v lehote jedného roka po uplynutí skúšobnej doby, vidia v takom konaní odsúdeného, ktoré smeruje k vyhýbaniu sa tomu, aby

súd mohol vôbec rozhodnúť. Toto vyhybanie sa charakterizujú najmä neohlásenou a častou zmenou pobytu odsúdeného, nepreberaním poštových zásielok odsúdeným, hoci býva na uvedenej adrese, útekem z väzby v novej veci, sebapoškodzovaním vo väzbe, a tým aj marením konania, alebo iným marením dôkazov, opakovaným neúspešne vznášaným námietkam zaujatosti a pod., v dôsledku čoho nemôže v určenej lehote vykonať ani vyšetrovanie, ako sa správal odsúdený vo všetkých miestach, kde mal pobyť, ani v dôsledku ďalšieho správania sa odsúdeného včas vo veci rozhodnúť.

Tento prístup treba považovať za správny.

Konštatovanie, že za vinu odsúdeného v tomto zmysle nie je možné považovať ani jeho trestné stíhanie za trestný čin spáchaný počas plynutia skúšobnej doby, ak sa toto stíhanie neskončilo (hoci aj neprávoplatne), ani v lehote jedného roka po uplynutí skúšobnej doby, treba však dôsledne zisťovať na podklade spisových materiálov.

Zákonodarca ráta s možnosťou negatívneho rozhodnutia už počas plynutia skúšobnej doby (porovnaj znenie § 60 ods. 1 a § 64 ods. 1 veta za bodkočiarkou Trestného zákona „ináč rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa trest, resp. zvyšok trestu, vykoná“). Pre prípad, že sa tak nestane a s vedomím, že vyšetrovanie o správaní sa odsúdeného počas skúšobnej doby môže byť relatívne náročné na čas, stanovil súdu čas jedného roka po uplynutí skúšobnej doby, ako neprekročiteľnú lehotu na to, aby rozhodol v zmysle prvého odseku oboch ustanovení.

Zmyslom ust. § 60 ods. 3 a § 64 ods. 3 Trestného zákona je vytvoriť stav právnej istoty. Tento stav sú súdy povinné vytvárať včasným rozhodovaním podľa príkazu uvedeného v týchto ustanoveniach, t.j. vydať príslušné rozhodnutie maximálne v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, lebo také rozhodnutie má právny význam pre odsúdeného jednak v občianskom živote (napr. výpis z registra trestov) a jednak v prípade ďalšieho trestného stíhania z hľadiska hodnotenia jeho recidívy v zmysle § 34 písm. j) alebo § 41 trestného zákona, ako aj v ďalších súvislostiach.

Princíp prezumpcie nevinu bude však zachovaný, ak súd rozhodujúci vo vykonávacom konaní o osvedčení odsúdeného, vyčká na právoplatný rozsudok, ak je odsúdený trestne stíhaný za trestný čin, ktorý spáchal v skúšobnej dobe. Z vyššie cit. formulácie § 60 ods. 1 (event. § 64 ods.1) Trestného zákona nepochybne vyplýva, že rozhodnutie o vykonaní trestu môže súd urobiť ako v priebehu skúšobnej doby, tak aj po jej

uplynutí. Znenie tohto ustanovenia takto konkretizuje § 60 ods. 3 Trestného zákona, že tak treba urobiť do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, inak sa má za to, že podmiennečne odsúdený sa osvedčil, ale len vtedy, ak súd nerozhodol v tejto jednoročnej lehote, hoci odsúdený na tom nemá vinu. Ak na tom odsúdený vinu má, neplatí uvedená zákonná fikcia a súd môže rozhodnúť podľa § 60 ods. 1 alebo § 64 ods. 1 Trestného zákona aj po jednom roku od uplynutia skúšobnej doby...

Ak sa preukáže, že súd nerozhodol v jednoročnej lehote po uplynutí skúšobnej doby v dôsledku vlastných prietáhov, t.j. bez zavinenia odsúdeného, musí konštatovať, že sa má za to, že sa podmiennečne odsúdený (prepustený) osvedčil. Existenciu zákonnej fikcie v zmysle § 60 ods. 3 a § 64 ods. 3 trestného zákona nie je potrebné konštatovať rozhodnutím, lebo vyplýva zo zákona. „má sa za to, že sa (podmiennečne odsúdený, resp. prepustený, atď.) osvedčil“.»

14. Z komentára k Trestnému zákonu je zrejmé:

„Pokud se podmíněně odsouzený v průběhu zkušební doby, případně jednoho roku od jejího uplynutí, nachází ve vazbě v jiné trestní věci nebo vykonává trest odnětí svobody, tato skutečnost sama o sobě nezakládá jeho vinu na tom, že soud do roku od uplynutí zkušební doby nerozhodl o tom, zda se osvědčil (srov. R 9/1989).

R 28/1987 Skutečnost, že podmíněně odsouzený se neoprávněně zdržuje v cizině, nebrání soudu, aby mohl do jednoho roku od uplynutí zkušební doby rozhodnout ve smyslu § 60 odst. 1 TrZ o tom, zda podmíněně odsouzený se osvědčil, či nikoliv. Taková skutečnost sama o sobě tedy nemůže bránit tomu, aby uplynula jednoroční lhůta podle § 60 odst. 2 TrZ. (Doc. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., JUDr. František Púry, JUDr. Stanislav Rizman, Trestní zákon, komentář, 6., doplněné a přepracované vydání 2004, C.H.Beck).“

VI.

15. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom,

ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

17.1 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

17.2 Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať

základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

18. Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (IV. ÚS 186/07, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06), z ktorej okrem iného vyplýva, že „v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd.“ (II. ÚS 148/06, IV. ÚS 186/07). Ústavný súd pri posudzovaní konkrétnych prípadov nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07).

19. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

20. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. K výkladu právnych predpisov v generálnej rovine ústavný súd už judikoval, že „Výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva. Medzera v právnej úprave nemôže mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného v ústave. V takomto prípade je potrebné použiť taký výklad, ktorý by základné právo nielenže neporušoval, ale naopak, garantoval“ (II. ÚS 31/04), pričom vo vzťahu k aplikácii čl. 152 ods. 4 ústavy uviedol, že „V situácii, keď právnu normu možno vysvetľovať dvomi spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy a druhý výklad je s nimi v nesúlade,

nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4)“, (PL. ÚS 15/1998), ako aj konštatoval, že „všeobecné výkladové pravidlo uvedené v čl. 152 ods. 4 ústavy je možné uplatniť iba u všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou nižšou ako ústava sama“(I. ÚS 30/1999). Článkom 152 ods. 4 ústavy sa vytvára právny základ pre pravidlo „Zákony sa vysvetľujú pomocou ústavy. Ústava sa nevysvetľuje pomocou zákonov s výnimkou vzťahov, v ktorých ústava výslovne odkazuje na podrobnejšiu úpravu zákonom.“ (Ústava Slovenskej republiky – komentár, druhé prepracované vydanie, február 2007, Ján Drgonec, s. 1143).

Inými slovami, „K prvkom implikovaným v ústavnom princípe právneho štátu sa radí taká interpretácia a aplikácia práva, pri ktorej sa okrem formálnych znakov právnej úpravy rešpektuje aj obsah právnej úpravy. Identifikácia obsahu právnej úpravy by sa mala začať určením účelu právnej normy.“ (Ústava Slovenskej republiky – komentár, druhé prepracované vydanie, február 2007, Ján Drgonec, s. 16).

21. «Ustanovenie čl. 152 ods. 4 má povahu generálneho príkazu adresovaného všetkým subjektom, ktoré vo svojej činnosti interpretujú a aplikujú pramene práva. Toto ustanovenie neurčuje subjekty, ktoré sa pri výklade a uplatnení všeobecne záväzných právnych predpisov majú správať podľa čl. 152 ods. 4... V právnom štáte možno rozumne očakávať a vyžadovať, aby orgány štátu, rovnako ako všetky ostatné orgány verejnej moci, ale aj subjekty súkromného práva (fyzické osoby a právnické osoby) pri výklade a uplatnení všeobecne záväzného právneho predpisu postupovali v súlade s ústavou. Preto príkaz čl. 152 ods. 4 zaväzuje každého, subjekty verejného aj súkromného práva... príkaz čl. 152 ods. 4 zakladá povinnosť orgánov verejnej moci postupovať podľa čl. 152 ods. 4 ex offo. Predpokladom uplatnenia čl. 152 ods. 4 v činnosti orgánu verejnej moci teda nie je „uplatnenie nároku“ oprávnenou osobou s voliteľnými právnymi účinkami, pri ktorých ten, kto požiada, aby sa voči nemu konalo v súlade s čl. 152 ods. 4, má právo vyžadovať dodržanie ústavného príkazu, kým ten, kto výslovne nepožiada o rešpektovanie príkazu čl. 152 ods. 4 ústavy, nezíska oprávnenie na postup podľa čl. 152 ods. 4 ústavy.» (Ústava Slovenskej republiky – komentár, druhé prepracované vydanie, február 2007, Ján Drgonec, s. 1144).

22. Ústavný súd opierajúc sa o teoretické východiská (body 13 – 14, 18 – 21) a vychádzajúc z explicitného znenia § 437 ods. 2 Trestného zákona v spojení predovšetkým s § 64 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. (body 8 – 9) sa stotožňuje s argumentačnými námietkami sťažovateľa (body 3.1, 3.2 a 5.2) a konštatuje, že krajský súd rozhodujúc o nesplnení podmienok osvedčenia sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody a nariadení výkonu zvyšku trestu odňatia slobody po uplynutí jedného roka od uplynutia skúšobnej doby postupoval arbitrárne, keď nevykonával ústavne súladný výklad príslušného ustanovenia § 437 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 64 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., a to na úkor základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V okolnostiach danej veci z § 437 ods. 2 Trestného zákona (napokon aj zo stanoviska generálnej prokuratúry bod 5.1.1.2) celkom jednoznačne vyplývala povinnosť okresného súdu postupovať podľa § 64 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a rozhodnúť o osvedčení/neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v lehote do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby stanovenej na päť rokov, teda do 16. decembra 2016 (uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 zo 16. decembra 2010 nadobudlo právoplatnosť 16. decembra 2010 a skúšobná doba uplynula 16. decembra 2015. Jednoročná lehota od konca skúšobnej doby uplynula 16. decembra 2016). Okresný súd rozhodol svojím uznesením sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017 o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe a o výkone zvyšku trestu v trvaní 3 rokov, 4 mesiacov a 24 dní. Predmetné rozhodnutie nepochybne prekročilo stanovenú ročnú lehotu.

Nosnou bola preto otázka, či v prípade sťažovateľa vznikla zákonná fikcia „osvedčenia sa“ alebo okresný (krajský) súd mohol rozhodnúť aj po uplynutí ustanovenej lehoty. Zákonná fikcia „osvedčenia sa“ ex lege mala nastať vtedy, ak súd neurobil do roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnutie o osvedčení alebo o neosvedčení. Jednou z podmienok zákonnej fikcie bolo, aby sa preukázala skutočnosť, že podmiennečne prepustený nemal žiadnu vinu na absencii rozhodnutia súdu. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí bez ďalšieho tvrdí, že *„Ustálená súdna prax... bola taká, že pokiaľ bolo voči odsúdenému vedené trestné stíhanie, táto prekážka sa považovala za zavinenie na strane odsúdeného a súd o jeho osvedčení, či neosvedčení mohol rozhodovať aj po uplynutí tejto*

ročnej lehoty, dokonca neobmedzene až do doby, kým nepoznal výsledok trestného stíhania.“ (bod 7.1).

K podobnému záveru in concreto prichádza aj generálna prokuratúra: „*Sťažovateľ sa dopustil v skúšobnej dobe závažnej trestnej činnosti v inom štáte Európskej únie, ktorý viedol proti nemu trestné stíhanie. Vo všeobecnosti sa už tento samotný fakt, ktorý konajúci súd nemôže za nijakých okolností prehliadnúť, kladie za vinu podmiennečne prepustenému, pretože významne sťažuje rozhodnutie súdu o splnení podmienok jeho osvedčenia sa, čím sa narúša aj možnosť vzniku tzv. zákonnej fikcie osvedčenia sa*“, hoci generálne tvrdí „*skutočnosť, že sa podmiennečne prepustený zdržiaval v cudzine alebo sa nachádzal vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, nie vždy zakladala jeho vinu na tom, že súd do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol o jeho osvedčení/neosvedčení sa (bližšie rozhodnutie publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. Rt 28/1987)*“ (bod 5.1.1.2).

Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu prijalo k nastolenému problému stanovisko (pozri bod 13.1 a 13. 2), v ktorom pomenúva typické znaky zavineného konania odsúdeného (medzi ktorými sa spáchanie trestného činu v skúšobnej dobe v zahraničí nenachádza, pozn.), ďalej ingeruje princíp právnej istoty a uvádza, že „*rozhodnutie o vykonaní trestu môže súd urobiť ako v priebehu skúšobnej doby, tak aj po jej uplynutí. Znenie tohto ustanovenia takto konkretizuje § 60 ods. 3 Trestného zákona, že tak treba urobiť do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, inak sa má za to, že podmiennečne odsúdený sa osvedčil, ale len vtedy, ak súd nerozhodol v tejto jednoročnej lehote, hoci odsúdený na tom nemá vinu.*“.

Z obsahu uvedeného a predostretej judikatúry (body 13 a 14) je zrejmé, že výkon trestu odňatia slobody alebo výkon väzby v inej trestnej veci (v okolnostiach sťažovateľovej veci jeho trestné stíhanie na území Rakúskej spolkovej republiky) nemožno bez ďalšieho pričítať na vrub sťažovateľovi. Tento záver je posilnený aj samotnou skutočnosťou, že príslušné Ministerstvo spravodlivosti Rakúskej spolkovej republiky požiadalo už 11. apríla 2016 krajský súd o uznanie rozsudku Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 75Hv 29/15f z 5. mája 2015 v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň sp. zn. 22Bs 324/15f z 19. januára 2016, v dôsledku čoho tak krajský súd, ako aj okresný súd mali/mohli disponovať informáciou o právoplatnom odsúdení sťažovateľa v Rakúskej

spolkovej republike. Túto skutočnosť je/bolo možné zistiť aj z odpisu registra trestov. Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pp 144/2010 namiesto toho, aby aplikoval na vec sa vzťahujúcu zákonnú úpravu § 437 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 64 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., nahradil túto účelovým výkladom § 68 ods. 4 Trestného zákona. Tým, že krajský súd v sťažnostnom konaní svojím napadnutým rozhodnutím odobril postup okresného súdu a závery v jeho uznesení sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017, konal taktiež v rozpore s § 437 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 64 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., a dopustil sa tak porušenia sťažovateľom označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na uvedené rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

23. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie... Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

24. Ústavný súd, postupujúc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, rozhodol o zrušení uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 a vrátení veci na ďalšie konanie, pričom bude povinnosťou krajského súdu sa v novom rozhodnutí vysporiadať s právnym názorom ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto nálezu.

VII.

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

25. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

26. Ústavný súd v súlade s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva kvalifikoval sťažovateľovu námietku o porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o nariadenie výkonu podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody z dôvodu neosvedčenia sa sťažovateľa v skúšobnej dobe. Toto konanie, podobne ako konanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (III. ÚS 548/2011, II. ÚS 441/2012, III. ÚS 244/2017) či konanie o zmene spôsobu výkonu trestu, alebo konanie o milosť a pod., sa totiž netýka rozhodnutia o „trestnom obvinení“ ani rozhodnutia o „občianskych právach a záväzkoch“. Pokiaľ ide o výkon rozhodnutí v trestných veciach, je čl. 6 dohovoru „vo svojej trestnej časti“ zásadne neaplikovateľný, pretože tu už nejde o rozhodovanie o „oprávnenosti trestného obvinenia“. Rôzne konania týkajúce sa okolností výkonu uložených trestov (najmä trestu odňatia slobody) však môžu podliehať ochrane podľa čl. 6 dohovoru, avšak za predpokladu, že ide o rozhodovanie o „občianskych právach a záväzkoch“ (pozri napr. rozhodnutie vo veci Enea proti Taliansku, rozsudok zo 17. 9. 2009). Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver o tom, že kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania, ktorá v trestných veciach zásadne nepresahuje okamih právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Sťažnosť sťažovateľa v tejto časti je teda nezlučiteľná racione materiae s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

VIII.

27.1 Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

27.2 Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom, pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2017 a pozostávajúce z prevzatia a prípravy zastupovania a z písomného podania sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2017 1/6 z výpočtového základu zo sumy 884 €, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 147,33 € a 8,84 € režijný paušál plus 20 % DPH vo výške 62,47 €, v celkovej sume 374,81 €. Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu. Písomné vyjadrenie právneho zástupcu z 8. marca 2018 nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah ako podanie relevantné na rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

28. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2018